

Афыртын

Афыртын

Алагалажэа

Сара даара бзиа избоит аҗшалас. Аҗшалас анасуа ихышэашэарахоит, атцла абыҗкэа җшыаала итцыс-цысуеит, амшгы угы иахэоит, еихарак аҗхын. Аҗша еиха иҗэҗэоуп, аҗшалас ааста. Аҗшасраан аныкэара удаоуп. Аҗша җэҗэаны иасыр калоит: аҗша гэаар атцла адацкэа ытцнажэар алшоит, аонхыбкэа ахнашэар, харагы иагар алшоит.

Шәара зныкыр амҗадуаҗы аҗшаа бааҗс шәыхты-
гәлахьоума? Ус акәзар, шәараижәдыруеит, аҗша җәҗаны
ианасуа аҗауа шеиланарҗеҗьюа, шәарҗы шәарҗыр
алшоит.

Аҗшеи шәареи шәеибадырузар, шәхаҗы аагара
шәылшоит афартын заку: ариаҗшабааҗс ауп, аҗшақәа
зегы рымч еизуыреипҗш – убас еипҗш амч амоуп
афыртын! Интересуп афартын шыкало атәы, мамзарҗы
иарбан аамтоу уи амч аныҗәҗәо:

Изыхкьоузеи афыртын

Афыртын адгьыл аёы еигъш азаёгъы ицэырцыр алшоит. Азаёгъы, азыхкэаёгъы афартын еиха имариоуп амѡаѡысшыа аха, уи акыраамта имѡаѡысуеит. Аѡша ахауатѡ массақэа реитѡцра иахкьоит, уи аитѡцра шака иѡѡѡоу, иласу акара, убриакара иѡѡѡоуп аѡша уи абжыгъы. Ахауатѡ массақэа цъарак реанейдыркылалакъ афартын рхылцыр алшоит. Раѡхъа уи ускак иѡѡѡамшѡа иѡоу, анаѡс уи ахауатѡ массақэа реитѡцра еиха-еиха аеарласуеит, афартын амчгъы еиха-еиха иацлоит.

Афартынкәа ахьынзаназо азнакәа

Атцарауаа афартынкәа ирыцклапшуа ишьякәдыргылеит, урт лассы-ласс иахьцәырцуа атыпкәа, ус еипш икоуп быжь-тыпк.

Итынчу аокееан

1. Аоада-мраташэара араион, арака ицэыртцуеит зегъ рааста ибэбэоу афартын баапс – таифун. Афартынкэа лассы-ласс иупылоит Китаи, Мраташэаратэи Кореиа, Индонезиа.

2. Итынчу аокиан аоада мрагыларатэи ахэтаҕы: арака икоуп Америка атэылакэа, аракоуп иахуыпыло афартын хурикан захьзу.

3. Атлантискатэи аокиан аоадатэи ахэта: ари атэылаҕы хурикан атэыла арбоит. «Гордон» - ари фартын баапсуп, уи амоаҕ зегы архэашоит.

4. Индиатәи аокиан аҗадатәи ахәтә: ара ациклон ицәырцуа Индия, Шри-Ланка, Таиланд, Пакистан рзы ишәартоуп.

5. Итынчу аокиан мраташәара аладатәи ахәтә: арака афартын Австралиазы еихарак ишәартоуп, еиха имачны Зеландиа Ҷыщаз.

Индиатәи аокеан

6. Алада – мрагыларатәи ахәтә: афартын ахыназо а зона еихарак мраташәаратәи Австралиеи Индонезиеи ирыдсылоит. Ара афартын вили-вили хәа иашьтоуп.

7. Индиатәи аокион аҗада-мраташәаратәи ахәтә – ари атәыла арегионқәа – Кения, Мадагаскар, Мозамбик – арака зегь реиха амҗахак тбаауп ациклон.

Ацарауаа аинтерес рымоуп афартын зхылцуа аинформация аиура, уи тырцаауеит ичыдоу анаукатэ станциякэарҕы, урт аметеорологтэ стан-циякэа хэа ирышьтоуп.

Ацыхэтэажэа

Ишыжэбо ала, афартын хккэа рацэаны икоуп, урт ахьызкэаггы рымоуп. Аридаараза иҕэҕэоу ишэартоу псабаратэ цэыртцоуп, уи лассы-ласс акатастрофақэа рахь икылыргоит. Насыпны хара хтэылаҕы ус еиҕш икоу афартын баапсқэа калазом, избанзар хара Кавказтэи ашьха харакқэа хрыхьчоит.

